

ပုဂ္ဂလိက ထွန်းထောင်စု(၂၀၁၀) စာပေဆု

ရွှေ သိကောင်းစရာများ

ကိုမော် [အောင်သမာဓိ]

ဆုရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့၏မှတ်ချက်

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုနှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ်နေသည့် သဘာဝတွင်းထွက်သတ္တုဖြစ်စဉ်စစ်ဆေး အခြေခံသမာဓိ တော်ဝင်သတ္တုလည်းဖြစ်သည့် ရွှေအကြောင်းကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် ရေးသားထားသည့် စာမူဖြစ်သည်။

ရွှေစတင်တွေ့ရှိသည်မှ ရွှေ၏ဂုဏ်သတ္တိများကို နိဒါန်းချိလျက် ကမ္ဘာ့ရွှေထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း၊ မြန်မာ့ရွှေထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းတို့ကိုလည်း တင်ပြထားသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့ရှေးခေတ် ရွှေတူးဖော်သန့်စင်သည်မှ ရွှေလှော်ဖိုတည်ဆောက်ခြင်း၊ ရွှေသန့်စင်ပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် ရွှေချောင်းလောင်းခြင်း၊ ရွှေဒင်္ဂါး သွန်းလုပ်ခြင်းတို့ကိုလည်း စီးပွားဖြစ် လုပ်ငန်းတည်ထောင်နိုင်သည်အထိ တင်ပြထားသည်။

စာရေးသူမှာ ရွှေထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကို ကိုင်တွယ် တွင်ကျယ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်သဖြင့် မိမိအတွေ့အကြုံကို အခြေခံလျက်၊ ရွှေတောလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ရွှေထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို စနစ်တကျ အသေးစိတ် လမ်းညွှန်ရေးသားထားသည်။

အထူးသဖြင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး စဉ့်ကူး၊ သပိတ်ကျင်းဒေသများရှိ ရွှေတောများကို အခြေပြုတင်ပြထားသည်။

ကမ္ဘာ့ရွှေကွက် စီးပွားရေးလောကတွင် ယခုအခါ ဖွံ့ဖြိုးတွင်ကျယ်လာသည့် ရွှေထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကို လုပ်ငန်းစဉ်နည်းပညာများ၊ ဝေါဟာရများ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၊ နှစ်စဉ် မီးလင်းရွှေဈေးနှုန်းစာရင်းများ၊ မြန်မာ့ရွှေဈေးအခြေပြဇယားများကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် ပြည့်စုံစွာ တင်ပြထားသည်။

နိုင်ငံတကာတွင် မြေအောက် ဓာတ်သတ္တု ဖောက်ခွဲတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေသဖြင့် ကန့်ကွက်မှုများလည်းရှိနေပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရွှေလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလိုသူများနှင့် ရွှေနှင့်ပတ်သက်သောအတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတ ရှာဖွေလိုသူများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြန်မာ့ရွှေများကို မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် မညီညွတ်ထုတ်လုပ် လုပ်ကိုင်နေကြသည်ကို အလွယ်တကူ လေ့လာသိရှိနိုင်ရန် အားထုတ်ရေးသားထားသော စာမူဖြစ်သည်။

ဟာဝိကာ

ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

- ၁။ ရွှေစတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ၂၇
- ၂။ ကမ္ဘာမြေကြီးတွင်ရွှေပါဝင်မှု ၂၈
- ၃။ ရွှေ၏ဂုဏ်သတ္တိများ ၂၉
- ၄။ ရွှေအသုံးပြုပုံ ၃၀
- ၅။ ရွှေနှင့်ပတ်သက်သည့် အလေးချိန်သည့်စနစ်များ ၃၂
- ၆။ ရွှေနှင့်ပတ်သက်သည့် တွက်ချက်သည့်စနစ်များ ၃၆
- ၇။ ဒင်္ဂါးရွှေရည်အထည်များကို တွက်ချက်ခြင်း၊ မီးလင်းမဟုတ်သည့်ရွှေထည်များကို တွက်ချက်ခြင်း ၃၇
- ၈။ အပြင်စပ်နှင့် အတွင်းစပ်ရွှေ၏ ဈေးကွာခြားပုံ ၃၉
- ၉။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရွှေနှင့်ပတ်သက်သောလုပ်ငန်းများ ၄၀
- ၁၀။ ရွှေပန်းတိမ်လုပ်ငန်းများ ၄၁
- ၁၁။ ရွှေသားထည်ကို အရောင်တင်မှုအပိုင်း ၄၃
- ၁၂။ ဇဝက်သာဖော်စပ်နည်း ၄၄
- ၁၃။ မြေကျင်စပ်နည်း ၄၄
- ၁၄။ ရွှေထည်များကို အခေါက်ရွှေအဖြစ် သန့်စင်ရာတွင် မူလစပ်ထားသည့်နှုန်းထက် ပို၍ကျွတ်ရသည့်အကြောင်းရင်း ၄၅
- ၁၅။ ဂဟေစပ်နည်း (စပ်ခဲဖော်စပ်နည်း) ၄၆
- ၁၆။ ၁၅ ပဲရည်၊ ဒင်္ဂါး၊ ၁၂ ရွှေစပ်၊ ဂဟေစပ်နည်း ၄၆
- ၁၇။ ယခုခေတ် ရွှေစပ်နည်းများ ၄၆
- ၁၈။ အပြင်စပ် ၁၂ ရွှေစပ်နည်း ၄၇

၁	ကိုမော်(အောင်သမာဓိ)
၁၉။	၁၅ ပဲရည် အတွင်းစပ် ၄၇
၂၀။	၁၅ ပဲရည် အပြင်စပ် ၄၇
၂၁။	အပေါင်ဆိုင်လုပ်ငန်း ၄၇
၂၂။	ရွှေဒင်္ဂါး၊ ငွေဒင်္ဂါးရောင်းဝယ်ခြင်းလုပ်ငန်း ၄၈
၂၃။	ရွှေဒင်္ဂါးပြားများ ၄၉
၂၄။	ငွေဒင်္ဂါးပြားများ ၅၀
၂၅။	ငွေဒင်္ဂါးအတုအစစ် ခွဲခြားခြင်း ၅၁
၂၆။	မြန်မာ့ငွေဒင်္ဂါး ၅၂
၂၇။	ရှေးခေတ် မြန်မာ့ရွှေ၊ ငွေသန့်စင်ခြင်း ၅၃
၂၈။	ငွေလှော်ချွတ်ခြင်း ၅၃
၂၉။	ရွှေလှော်ချွတ်ခြင်း ၅၄
၃၀။	ရွှေလှော်ဖိုတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်း ၅၄
၃၁။	ငရဲမီးစားခန်းဆောက်ခြင်း ၅၇
၃၂။	မီးဖိုတည်ဆောက်ခြင်း ၅၇
၃၃။	လူအင်အား ၅၈
၃၄။	အနည်းဆုံးရွှေ(၁)ပိဿာကို လှော်ချွတ်ရန်နှင့် လှော်ဖိုတစ်ခုအတွက် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ၅၈
၃၅။	အခြားလိုအပ်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ ၆၁
၃၆။	ရွှေမလှော်မီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း ၆၁
၃၇။	ရွှေလှော်ချွတ်ခြင်း ၆၂
၃၈။	လုံထိုးခြင်း ၆၇
၃၉။	ငရဲမီးစားခြင်းနှင့် အခြောက်ကင်ခြင်း ၆၈
၄၀။	ရွှေအချောင်းလောင်းခြင်း ၇၄
၄၁။	ရွှေရောင်းခြင်း ၇၇
၄၂။	ရွှေလှော်ချွတ်ပြီးနောက် ကျွတ်နှုန်းမကိုလျှင် သတ်ပြုရမည့်အချက်များ ၇၈

ရွှေအကြောင်း သိကောင်းစရာများ	၉
၄၃။	ဘော်ဖမ်းခြင်း ၇၉
၄၄။	ဘော်ဆယ်ခြင်း ၈၀
၄၅။	ကြေးဖမ်းခြင်း ၈၁
၄၆။	ကြေးဆယ်ခြင်း ၈၂
၄၇။	ရွှေမှတ်တိုက်ခြင်း ၈၄
၄၈။	ရွှေစမ်းသပ်စက် ၈၅
၄၉။	မန္တလေးတိုင်းရွှေလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း ၈၈
၅၀။	အသင်းသားအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခြင်း ၈၉
၅၁။	အသင်း၏ဆောင်ရွက်မှုများ ၈၉
၅၂။	အသင်းဝင်များကို စောင့်ရှောက်မှု ၉၀
၅၃။	အသင်းဝင်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း ၉၀
၅၄။	ရွှေကုန်သည် ၉၀
၅၅။	ရွှေဆိုင်တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ခြင်း ၉၈
၅၆။	ရွှေဆိုင်ဖွင့်လှစ်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်း ၉၉
၅၇။	ဆိုင်အပြင်အဆင် ၁၀၀
၅၈။	ဝန်ထမ်းများ စုဆောင်းခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ပေးခြင်း ၁၀၁
၅၉။	မိမိဆိုင်တွင်ရောင်းချမည့်ရွှေအရည်အသွေးကိုသတ်မှတ်ခြင်း ၁၀၁
၆၀။	ပန်းထိမ်ဆရာများအား ရွှေချပေးခြင်း ၁၀၂
၆၁။	ပန်းထိမ်ဆရာများထံမှ ရွှေထည်သိမ်းယူခြင်း ၁၀၄
၆၂။	ရွှေဆိုင်တစ်ဆိုင်၏ လုံခြုံရေး ၁၀၅
၆၃။	ရွှေဆိုင်ခင်းကျင်းပြင်ဆင်ခြင်း ၁၀၇
၆၄။	ရွှေထည်များ ပြန်ဝယ်ခြင်း ၁၀၉
၆၅။	ဆိုင်ပိတ်ချိန်နှင့် ပစ္စည်းသိမ်းခြင်း ၁၁၁
၆၆။	ကြော်ငြာများပြုလုပ်ပေးခြင်း ၁၁၁
၆၇။	ဝန်ဆောင်မှုပြုလုပ်ပေးခြင်း ၁၁၂
၆၈။	ပန်းထိမ်ဆရာများ ထားရှိခြင်း ၁၁၃

၁၀	ကိုမော်(အောင်သမာဓိ)
၆၉။	လျှော့ဈေးနှင့် အထူးလျှော့ဈေး ၁၁၆
၇၀။	မြန်မာနိုင်ငံရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၁၂၀
၇၁။	ကမ္ဘာ့ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၁၃၄
၇၂။	ရွှေတောစခန်းတွင် ရွှေဝယ်ယူခြင်း ၁၃၆
၇၃။	မြန်မာနိုင်ငံရွှေထွက်ရှိရာဒေသများ ၁၄၆
၇၄။	မြန်မာ့ရွှေထုတ်လုပ်မှု (၁) အင်ဒိုင်းလှည့်ခြင်း ၁၅၆
	(၂) လက်မျောထိုးခြင်း ၁၆၇
၇၅။	အင်ဂျင် ၁၆၇
၇၆။	အင်းလုံး(တွင်းလုံး) မြေအင်းဖောက်ခြင်း ၁၇၄
၇၇။	သဘာဝမြေသားအင်းတူးဖော်ခြင်း ၁၇၅
၇၈။	ငွေခွေ၊ မြက်သတ်၍တူးဖော်သည့်အင်း ၁၈၀
၇၉။	ခေါင်းသားထိုးခြင်း ၁၈၆
၈၀။	သဘာဝမျောတိုက်ခြင်း ၁၉၂
၈၁။	စက်မျောတိုက်ခြင်း ၁၉၈
၈၂။	အင်းမြဲတူးခြင်း ၂၀၀
၈၃။	မုန်စုပ်စက်ဖြင့် အင်းမြဲတူးခြင်း ၂၀၁
၈၄။	ရေမျောတိုက်ခြင်း ၂၀၇
၈၅။	ကျပ်စုပ်(သို့)သောင်တူးစက်ဖြင့် ကျင်ယူခြင်း ၂၁၂
၈၆။	ကျောက်အင်းဖောက်ခြင်း ၂၁၄
၈၇။	ဆိုင်ယာနိုက်ဖြင့် ရွှေထုတ်ယူခြင်း ၂၂၁
၈၈။	ကျောက်ခဲများမှ ဆိုင်ယာနိုက်ဖြင့်ထုတ်ယူခြင်း ၂၂၆
၈၉။	မိုက်ရွှေထုတ်လုပ်ခြင်း ၂၃၀
၉၀။	အင်ဒိုင်းအမျိုးမျိုး ၂၃၂
၉၁။	ရွှေထုတ်လုပ်ကွက်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်လျှောက်ထားခြင်း ၂၃၃
၉၂။	နိဂုံး ၂၃၅

၁၀	ကိုမော်(အောင်သမာဓိ)
၆၉။	လျှော့ဈေးနှင့် အထူးလျှော့ဈေး ၁၁၆
၇၀။	မြန်မာနိုင်ငံရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၁၂၀
၇၁။	ကမ္ဘာ့ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၁၃၄
၇၂။	ရွှေတောစခန်းတွင် ရွှေဝယ်ယူခြင်း ၁၃၆
၇၃။	မြန်မာနိုင်ငံရွှေထွက်ရှိရာဒေသများ ၁၄၆
၇၄။	မြန်မာ့ရွှေထုတ်လုပ်မှု (၁) အင်ဒိုင်းလှည့်ခြင်း ၁၅၆
	(၂) လက်မျောထိုးခြင်း ၁၆၇
၇၅။	အင်ဂျင် ၁၆၇
၇၆။	အင်းလုံး(တွင်းလုံး) မြေအင်းဖောက်ခြင်း ၁၇၄
၇၇။	သဘာဝမြေသားအင်းတူးဖော်ခြင်း ၁၇၅
၇၈။	ငွေခွေ၊ မြက်သတ်၍တူးဖော်သည့်အင်း ၁၈၀
၇၉။	ခေါင်းသားထိုးခြင်း ၁၈၆
၈၀။	သဘာဝမျောတိုက်ခြင်း ၁၉၂
၈၁။	စက်မျောတိုက်ခြင်း ၁၉၈
၈၂။	အင်းမြဲတူးခြင်း ၂၀၀
၈၃။	မုန်စုပ်စက်ဖြင့် အင်းမြဲတူးခြင်း ၂၀၁
၈၄။	ရေမျောတိုက်ခြင်း ၂၀၇
၈၅။	ကျပ်စုပ်(သို့)သောင်တူးစက်ဖြင့် ကျင်ယူခြင်း ၂၁၂
၈၆။	ကျောက်အင်းဖောက်ခြင်း ၂၁၄
၈၇။	ဆိုင်ယာနိုက်ဖြင့် ရွှေထုတ်ယူခြင်း ၂၂၁
၈၈။	ကျောက်ခဲများမှ ဆိုင်ယာနိုက်ဖြင့်ထုတ်ယူခြင်း ၂၂၆
၈၉။	မိုက်ရွှေထုတ်လုပ်ခြင်း ၂၃၀
၉၀။	အင်ဒိုင်းအမျိုးမျိုး ၂၃၂
၉၁။	ရွှေထုတ်လုပ်ကွက်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်လျှောက်ထားခြင်း ၂၃၃
၉၂။	နိဂုံး ၂၃၅